

Gemeenteraden Gelderland Zuid

Directie

Prof. Bellefroidstraat 11
6525 AG Nijmegen
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Datum: 23 juni 2025
Betreft: Reactie dagelijks bestuur VRGZ op
zienswijzen jaarrekening en begroting
Bijlage(n): Beknopt overzicht van zienswijzen
Briefnummer: VRGZ/DIR/7240/25/MvD/SvP

Contactpersoon

Geachte leden van de raad,

Op 24 maart 2025 ontving u de concept-jaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting voor het jaar 2026 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. In de verstuurde aanbiedingsbrief lichtten wij de hoofdlijnen uit de conceptjaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting 2026 toe, alsook een overzicht van voorgenomen bezuinigingen die hun oorsprong hebben in de voorgenomen 10% korting op de BDuR-gelden door de Rijksoverheid vanaf 2026.

In de brief van 13 mei 2025 hebben wij u geïnformeerd dat de 10% korting op de BDuR niet is teruggedraaid en dat het Rijk de Veiligheidsregio's hiervoor in 2026 niet compenseert. Of de korting vanaf 2027 e.v. wordt teruggedraaid is nog onduidelijk. Om geen onomkeerbare maatregelen te nemen, is voorgesteld om de 10% korting in 2026 incidenteel op te vangen.

Het dagelijks bestuur heeft de gemeenteraden uitgenodigd om een zienswijze in te dienen bij het dagelijks bestuur voor 16 juni 2025. Met deze brief ontvangt u, in overeenstemming met de Wet gemeenschappelijke regelingen, de reactie van het dagelijks bestuur van de VRGZ op de ingediende zienswijzen.

Allereerst danken wij u voor het in het in ons gestelde vertrouwen. De VRGZ werkt in nauwe verbinding met onze gemeenten in de regio Gelderland-Zuid en vindt het van belang een betrouwbare en transparante partner te zijn en daarbij te werken aan kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het gebied van brandweezorg, ambulancezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing. We nemen u daarbij graag mee in de diverse ontwikkelingen en stellen hierbij uw zienswijzen erg op prijs.

Op de ontwerpbegroting 2026 en jaarstukken 2024 hebben alle raden in de regio Gelderland-Zuid gereageerd. Op verschillende onderdelen zijn zienswijzen ingediend. In onderstaande paragrafen leest u de reactie van het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid op de ingediende zienswijzen en de conclusies die het dagelijks bestuur hieraan verbindt.

Jaarrekening 2024 – voorstel bestemming resultaat

In de jaarstukken is voorgesteld:

1. Om het negatieve resultaat van het onderdeel RAV ten bedrage van € 398.000 te onttrekken aan de reserve aanvaardbare kosten.
2. Om het positieve resultaat van het onderdeel crisis- en rampenbestrijding ten bedrage van € 622.000:
 - a. € 12.000 toe te voegen aan de algemene reserve C&R tot 5% van de baten;
 - b. € 610.000 toe te voegen aan de bestemde reserve Korting BDuR 2026.

Zienswijze raden op bestemmingsvoorstellen

Alle raden gaan akkoord met de bestemmingsvoorstellen onder 1 en 2. Een meerderheid van de raden vraagt wel aandacht voor het inzichtelijk maken van wat de gevolgen zijn van het niet vormen van een bestemming reserve duurzame huisvesting. Daarbij wordt o.a. gevraagd om een transparant uitvoeringsplan en mogelijke alternatieven.

Ook vraagt een aantal raden om in het vervolg in de jaarrekening inzicht te verschaffen in de onderbouwing van het doel van een bestemde reserve, samenhang tussen meerjarige (hoe deze passen bij) financiële risico's en de vorming of inzet van reserves in plaats van generieke reserveringen.

Oordeel en conclusie dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur heeft kennisgenomen van deze zienswijzen en zal de bestemmingsvoorstellen opnemen in de Jaarrekening 2024 en de Begroting 2026, zoals deze aan het algemeen bestuur zullen worden aangeboden.

Naar aanleiding van de wijziging in de resultaatbestemming kunnen diverse geplande duurzaamheidsmaatregelen niet worden uitgevoerd. De uitvoering van wettelijk verplichte vervangingen blijft echter noodzakelijk en kan leiden tot meerkosten ten opzichte van de begroting. De financiële consequenties hiervan worden nader toegelicht in de tussentijdse rapportages en jaarrekening. Het uitstellen of schrappen van de geplande duurzaamheidsmaatregelen heeft meerdere nadelige gevolgen: de VRGZ wordt geconfronteerd met oplopende energiekosten, hogere CO2-uitstoot en mogelijke desinvesteringen. Bovendien wordt de bijdrage aan lange termijn doelstellingen op het gebied van duurzaamheid en klimaatneutraliteit beperkt en wordt geen uitvoering gegeven aan de doelstelling uit het Regionaal Beleidsplan.

Uw opmerking over de onderbouwing van het doel van een bestemde reserve leidt ertoe dat we onze werkwijze aanpassen en met ingang van de jaarrekening 2025 een eventuele bestemde reserve duidelijk zullen toelichten, inclusief samenhang meerjarige risico's.

Ontwerpbegroting 2026

De leidraad voor de begroting is het Regionaal Beleidsplan voor de periode 2024-2027. In de begroting worden de financiële spelregels en grondslagen gehanteerd zoals vastgesteld in 2018 door het algemeen bestuur. Hierin is afgesproken welke soorten ontwikkelingen leiden tot een uitzetting en daarmee een hogere bijdrage door gemeenten; namelijk:

- Reguliere indexering: indexering van loonkosten en materiële kosten op basis van een vooraf vastgestelde methodiek;
- Buitengewone prijsstijgingen: prijsstijgingen, waar de VRGZ geen invloed op heeft en niet opgevangen kunnen worden binnen de reguliere indexering;

- Autonome ontwikkelingen: niet door de VRGZ beïnvloedbare stijgingen (zoals wet- en regelgeving) die voortkomen uit bestaand beleid;

Er zijn door de gemeenteraden **geen inhoudelijke** zienswijzen ingediend over de activiteiten en belangrijke ontwikkelingen voor 2026. Wel zijn er door gemeenteraden zienswijzen ingediend ten aanzien van de (mogelijke) structurele 10% korting op de BDuR, het in de bijlage opgenomen overzicht van bezuinigingen en de gevraagde structurele vermindering van de gemeentelijke bijdrage.

Hieronder treft u achtereenvolgens een weergave aan van de zienswijzen van de raden gevolgd door de reactie en conclusies van het dagelijks bestuur.

1. Overzicht van bezuinigingen BDuR

Zienswijzen

Alle gemeenten geven aan dat de bezuinigingsvoorstellen niet reëel zijn en de mogelijke risico's hiervan onwenselijk. Aantal gemeenten geeft aan '*Van ons kan niet worden verlangd daar een keuze uit te maken*'.

Oordeel en conclusie DB VRGZ

Wij delen uw mening dat doorvoeren van de voorstellen en de daar bijbehorende risico's onwenselijk zijn. We zijn blij dat onomkeerbare keuzes voor 2026 zijn afgewend. Met u maken wij ons zorgen over een mogelijke structurele 10% korting voor de komende jaren. Afhankelijk van besluitvorming van de Rijksoverheid leidt dit mogelijk toch tot pijnlijke keuzes, die we opnieuw aan u zullen voorleggen voor zienswijze.

Toelichting

Of de korting vanaf 2027 wordt teruggedraaid is nog onduidelijk. De discussie over reparatie hiervan vindt plaats in samenhang met de bredere afspraken die landelijk worden gemaakt over het versterken van weerbaarheid. We kunnen pas extra taken op ons nemen als de continuïteit van onze kerntaken is gewaarborgd. Zonder stevige basis valt er immers niets te versterken.

2. Mogelijke structurele 10% korting op de BDUR

Zienswijzen

Een aantal gemeenten geven aan het niet acceptabel (onaanvaardbaar) te vinden als deze taakstelling van het Rijk bij gemeenten wordt neergelegd. Gemeenten mogen hier geen financiële gevolgen van ondervinden (Berg en Dal, Beuningen, Buren, Maasdriel, West Betuwe, West Maas en Waal). Een aantal gemeenten vragen een mogelijke structurele korting vanuit de versterkingsgelden BDuR te financieren en ambities in dat kader bij te stellen (Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Heumen, Neder-Betuwe, West-Betuwe, West Maas en Waal, Zaltbommel). Enkele gemeenten vragen om vanaf 2027 (reële) bezuinigingsvoorstellen voor te stellen, waarmee gemeenten wel kunnen instemmen (Culemborg, Tiel) of de korting alsnog op te vangen (Neder-Betuwe). De gemeente Druten vindt bezuinigingen op het veiligheidsdomein onwenselijk.

Een aantal gemeenten vertrouwen erop dat het bestuur van de VRGZ zich maximaal inzet om dit signaal met het Rijk te delen (Berg en Dal, Beuningen, Culemborg, Druten, Heumen, West-Betuwe, Wijchen, Zaltbommel).

Alle gemeenten willen graag geïnformeerd worden zodra er meer duidelijkheid is over of de bezuinigingen van het Rijk structureel zijn of niet, en wat dat betekent voor 2027 en later. Gemeente Tiel verzoekt om inzichtelijk te maken wat de gevolgen zijn en vraagt om bij de voorjaarsnota 2026 met reële bezuinigingsvoorstellen te komen, inclusief een risicoparagraaf.

Oordeel en conclusie DB VRGZ

Het DB heeft kennisgenomen van de zienswijzen en de zorgen over een mogelijke structurele korting op de BDuR. Via het Veiligheidsberaad zullen wij dit regionale signaal met het Rijk blijven delen. Mede in relatie tot (mogelijk) extra taken en financiering op het gebied van weerbaarheid en geopolitieke dreiging.

Voor 2027 e.v. geldt een nieuw perspectief, waarover wij u als gemeenteraad binnen de reguliere Planning & Control cyclus zullen informeren, dus via de Kaderbrief 2027 (november 2025) en de Ontwerpbegroting 2027 (april 2026).

Toelichting

Met de versterkingsgelden BDuR werken we nu al samen met Rijk, regio's en gemeenten om ervoor te zorgen dat de weerbaarheid van de samenleving wordt versterkt, maar ook de weerbaarheid en wendbaarheid van onze lokale en regionale incident- en crisisorganisatie. Dit doen we door met de daarvoor bedoelde versterkingsgelden in te zetten op voorbereiding en paraatheid, bevorderen kwaliteit en professionaliteit, netwerkmanagement en doorontwikkeling en versterking van informatievoorziening. Dit zijn noodzakelijke ontwikkelingen voor de veiligheid in onze regio. Met het overzicht van bezuinigingen hebben wij hier al een aantal voorstellen voor gedaan. Deze zijn door u als niet reëel beoordeeld en de mogelijke risico's hiervan onwenselijk.

3. Structurele vermindering gemeentelijke bijdrage

Zienswijzen

Een aantal gemeenten handhaaft hun verzoek om de gemeentelijke bijdrage structureel omlaag te brengen. Een enkele gemeente verzoekt, om in navolging van de oproep van de wethouders financiën Rijk van Nijmegen, scenario's voor concrete bezuinigingsvoorstellen binnen de eigen bedrijfsvoering uit te werken (Berg en Dal, Beuningen, Druten). De gemeenten Tiel en West Betuwe vragen om in de begroting rekening te houden met een 1,5% lagere deelnemersbijdrage in 2026 en 2027, oplopend naar 3% vanaf 2028.

Oordeel en conclusie DB VRGZ

Het DB heeft kennisgenomen van de zienswijzen. Het inboeken van bezuinigingen, of dit nu is op de Rijksbijdrage of op de gemeentelijke bijdrage, vinden wij als Dagelijks Bestuur nog steeds onwenselijk en onverantwoord. Niet alleen gezien de maatschappelijke weerbaarheidsopgave waar we met elkaar voor staan, maar ook gezien de consequenties die dit heeft voor de dienstverlening aan onze inwoners en het veiligheidsgevoel van onze inwoners.

Toelichting

We constateren dat gemeenten het overzicht van bezuinigingen 10% korting BDuR veelal koppelen aan de oproep van gemeenten om de gemeentelijke bijdrage omlaag te brengen. We wijzen er

nogmaals op dat bij de toekenning van de versterkingsgelden BDuR in 2023 is aangegeven dat het niet de bedoeling is dat gemeentelijke bijdragen aan de veiligheidsregio's – als effect van de ophoging van de BDuR – worden verlaagd. Ook is het niet de bedoeling met de extra financiële middelen gaten te vullen op het gebied van andere taakgebieden van de veiligheidsregio's. Over de aanwending van de middelen moet jaarlijks afzonderlijk verantwoording worden afgelegd aan het Ministerie van Justitie en Veiligheid, gezien concrete doelen zijn gekoppeld aan de versterkingsgelden.

4. Losse zienswijzen

Zienswijzen

- De gemeente Buren verzoekt de VRGZ om zich aan de afspraken te houden dat er geen kazernes worden gesloten en dat de bestaande kazernes worden vervangen zoals planning;
- De gemeente Nijmegen geeft aan: daar waar de risico's groter zijn dan de algemene reserve, die daalt door de uitname voor het opvangen van de BDuR-korting, dienen gemeenten in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen een risico op te nemen voor de VRGZ. Dit voor zover deze risico's de algemene reserve overschrijden. De VRGZ heeft toegezegd deze risico inschatting opnieuw te beoordelen, waardoor de omvang van de overschrijding nog onbekend is;
- De gemeente Tiel vraagt om in het vervolg van de P&C cyclus zoveel mogelijk duidelijkheid te geven over de financiële aspecten van trajecten/ onderwerpen die nog op de planning staan (duurzaamheid vastgoed, weerbaarheid);
- De gemeente Wijchen vraagt om prioriteit te geven aan de uitvoering van de primaire taak, als de financiering van primaire taken en wettelijke verantwoordelijkheden (duurzaamheid) onder druk komt te staan. Daarnaast wordt gevraagd om met woningcorporaties een overleg te starten om te komen tot actuele informatie over duurzaamheidsmaatregelen versus brandveiligheid.

Oordeel en conclusie DB VRGZ

Het DB heeft kennisgenomen van de zienswijzen.

Toelichting

Omdat er recent duidelijkheid is gekomen rondom vastgoed en bezuinigingen, gaf dit aanleiding de risico's te actualiseren in de begroting 2026. Hiermee is de benodigde weerstandscapaciteit gedaald.

We werken als VRGZ risicogericht en informatiegestuurd vanuit een multidisciplinaire benadering van veiligheidsvraagstukken. Alternatieve technologieën en innovatieve toepassingen creëren nieuwe, nog onbekende risico's. Vaak wordt in de praktijk pas ontdekt hoe groot ze zijn. Veiligheid staat hierbij niet altijd bovenaan en er zijn vaak geen wettelijke kaders. In samenwerking met Brandweer Nederland zijn er handreikingen opgesteld die het repressief en veilig optreden bij incidenten met zonnepanelen beschrijven. Maar ook bij andere nieuwe energiebronnen, zoals buurtbatterijen en andere installaties.

Conclusie zienswijzen

De zienswijzen en het oordeel en de conclusies die het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid hieraan verbindt, leiden niet tot aanpassing van de Jaarrekening 2024 en de begroting 2026.

Ten opzichte van de gepresenteerde ontwerpbegroting en concept jaarrekening zijn aanpassingen doorgevoerd ten aanzien van de risicoparagraaf en het voorstel resultaatsbestemming, zoals hiervoor beschreven. De aangepaste jaarrekening 2024 en begroting 2026 zal worden aangeboden aan het algemeen bestuur VRGZ met het voorstel deze op 3 juli 2025 vast te stellen.

Weerbaarheid in onzekere tijden

Veel gemeenteraden refereren in de zienswijze op de Kaderbrief 2026 aan de moeilijke financiële situatie van veel gemeenten de komende periode. We constateren dat de (financiële) ontwikkelingen elkaar snel opvolgen, zowel voor gemeenten als voor de veiligheidsregio.

Met de voorjaarsnota 2025 van het Rijk is er financiële verlichting gekomen voor de gemeenten. Terwijl er onzekerheid blijft vanaf 2028. Financiële verlichting is er voor de veiligheidsregio's vooralsnog niet. Al moet er richting het einde van het jaar meer duidelijkheid komen over de verdeling van de versterkingsgelden voor extra taken van de Veiligheidsregio op het gebied van weerbaarheid.

De Veiligheidsregio is *van en voor* de gemeenten en daarmee neemt de VRGZ ook haar verantwoordelijkheid door in gesprek te blijven met het regionaal en lokaal bestuur. We nodigen u als lokaal bestuur dan ook uit om na de zomer in een aantal regionale bijeenkomsten kennis te maken met het werk van de veiligheidsregio.

Het Dagelijks Bestuur,
namens deze,

de voorzitter,

de secretaris

drs. [redacted]

[redacted] Msc